

Psykisk helse

POLSK

Zasady praworządności

w przypadku stosowania przymusu

Rettssikkerhet ved tvang

Kontrollkommisjonene i det psykiske helsevern

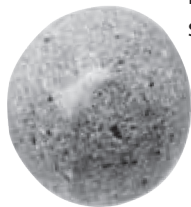
Głównym zadaniem Komisji Kontrolnych powołanych w ramach psychiatrycznej opieki zdrowotnej jest zabezpieczenie przestrzegania praworządności w stosunku do ciebie.

Wszystkie instytucje, rejonowe ośrodki psychiatryczne i polikliniki psychiatrycznej opieki zdrowotnej posiadają powiązaną z nimi komisję kontrolną.

Komisja Kontrolna kierowana jest przez prawnika i oprócz tego w jej skład wchodzi lekarz i dwóch innych członków. Jednym z dwóch pozostałych członków ma być osoba, która była pacjentem lub krewnym pacjenta lub reprezentowała interesy pacjenta z racji swego stanowiska lub funkcji.

Zadania Komisji Kontrolnej

- Komisja Kontrolna jest instancją odwoławczą od decyzji o przymusowej psychiatrycznej opiece zdrowotnej (przymusowej hospitalizacji) i innych decyzji dotyczących zastosowania środków przymusu.
- Komisja Kontrolna przeprowadza z własnej inicjatywy, niezależnie od skargi, kontrolę wszystkich decyzji o wdrożeniu środków przymusu w psychiatrycznej opiece zdrowotnej (przymusowej hospitalizacji), automatycznie podważa decyzję po trzech miesiącach i musi wydać zgodę, jeżeli środki przymusu mają być przedłużone na okres dłuższy od roku.
- Komisja Kontrolna prowadzi kontrolę nad leczeniem bez uzyskania zgody pacjenta (przymusowe przyjmowanie leków, przymusowe karmienie) i środkami przymusu. Komisja ma oprócz tego prowadzić kontrolę, którą uznaje się za niezbędną dla twojego dobra.

Jako pacjent albo najbliższy krewny pacjenta możesz zaskarżyć decyzję o:

- *Obserwacji lub przymusowej psychiatrycznej opiece zdrowotnej (przymusowej hospitalizacji)*
- *Utrzymaniu lub zniesieniu środków przymusowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej*

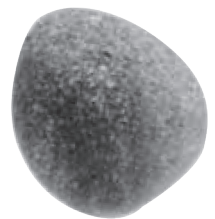
Nie możesz pozostawać pod przymusową psychiatryczną opieką zdrowotną, jeżeli warunki ku temu, zawarte w Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, nie zostały spełnione. Ten, kto powziął decyzję musi na bieżąco dokonywać oceny tego, czy warunki są spełnione i w przeciwnym razie podjąć decyzję o zniesieniu środków (wypisaniu ze szpitala). Ty lub twój najbliższy krewny może w każdej chwili poprosić o zniesienie środków przymusowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

- *Wdrożenie środków psychiatrycznej opieki zdrowotnej w stosunku do dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 16 lat*

Wdrożenie środków psychiatrycznej opieki zdrowotnej w stosunku do dzieci i młodzieży w wieku poniżej 16 lat wymaga zgody od osoby lub osób, które sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem. Jeżeli dziecko ukończyło 12 lat i samo nie zgadza się na zastosowanie środków, kwestię wdrożenia psychiatrycznej opieki zdrowotnej rozstrzyga Komisja Kontrolna.

- *Zgoda na podporządkowanie się przepisom o przymusowej psychiatrycznej opiece zdrowotnej na okres do trzech tygodni*

W przypadku dobrowolnej psychiatrycznej opieki zdrowotnej możesz wydać zgodę na podporządkowanie się przepisom o przymusowej psychiatrycznej opiece zdrowotnej na okres do trzech tygodni. Postanowienie odpowiedzialnego eksperta o zażądaniu zgody można przedstawić Komisji Kontrolnej.

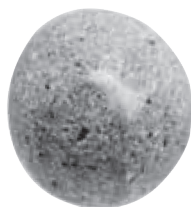

- *Przeniesienie do innej instytucji lub wprowadzenie innych środków*

Na wszystkie decyzje o przeniesieniu pobytu lub wprowadzenie innych środków można złożyć skargę. Skarga na taką decyzję z reguły doprowadzi do tego, że nie będzie można dokonać przeniesienia przed rozstrzygnięciem skargi. Nie dotyczy to jednakże, jeżeli twój stan zdrowia sprawia, że przeniesienie bez zwłoki jest całkowicie niezbędne.

- *Użycie środków przymusu i środków restryktywnych podczas przeprowadzania psychiatrycznej opieki zdrowotnej*

Znalezienia się pod przymusową psychiatryczną opieką zdrowotną samo w sobie nie daje podstawy do wdrożenia środków przymusu. Środki przymusu można wyłącznie wdrożyć zgodnie ze specjalną decyzją mającą podstawę prawną i do zastosowania przymusu może dojść wyłącznie, gdy uważa się to za bezwzględnie konieczne.

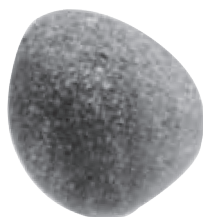

Decyzje, na które można składać skargi do Komisji Kontrolnej:

- Osłanianie
- Restrykcje w prawie do przyjmowania odwiedzin i korzystania z telefonu oraz wysyłania i odbierania paczek i poczty
- Przeszukiwanie pokoju i przedmiotów osobistych oraz kontrola osobista
- Konfiskata
- Badanie materiału biologicznego na obecność środków odurzających
- Używanie środków przymusu (mechaniczne środki przymusu, izolacja, środki medyczne o krótkotrwałym działaniu)

Decyzję o badaniu i leczeniu bez własnej zgody (leczenie przymusowe) możesz zaskarżyć do Wojewody (Fylkesmannen).

Komisja Kontrolna, jednakże sprawuje kontrolę nad wszystkimi przypadkami leczenia pod przymusem poprzez studiowanie protokołu przymusowego leczenia.

Jakie są procedury składania skargi

Skargę do Komisji Kontrolnej można przekazać w formie ustnej lub pisemnej. Można tego dokonać za pośrednictwem personelu medycznego w instytucji, który przekazuje skargę dalej do Komisji Kontrolnej. Można również zgłosić skargę bezpośrednio do Komisji Kontrolnej albo telefonicznie albo, gdy komisja jest obecna w instytucji.

Personel medyczny instytucji, w razie potrzeby, pomoże ci w napisaniu skargi.

Prawo do bezpłatnej pomocy adwokata

Jako pacjent posiadasz prawo do bezpłatnej pomocy prawnej – to jest bezpłatnej pomocy adwokata – w związku ze skargami, które dotyczą decyzji o:

- Dalszych badaniach (obserwacji)
- Wdrożeniu, utrzymaniu lub zniesieniu przymusowej psychiatrycznej pomocy zdrowotnej (przymusowej hospitalizacji)
- Przeniesieniu

Posiadasz również prawo do bezpłatnej pomocy prawnej podczas rozpatrywania przed sądem decyzji Komisji Kontrolnej. Zakłada to, że decyzja, na którą się skarżysz jest w dalszym ciągu ważna.

Jeżeli chcesz poskarżyć się do Wojewody (Fylkesmannen) na decyzję o badaniu i leczeniu bez własnej zgody, masz prawo do otrzymania bezpłatnej pomocy adwokata w wymiarze do pięciu godzin.

Komisja Kontrolna zapewni ci kontakt z adwokatem.

W jaki sposób zostanie rozpatrzona twoja skarga

Zanim Komisja Kontrolna podejmie decyzję w sprawie skargi, musi się ona postarać o możliwie jak najlepsze naświetlenie sprawy.

Jako ogniwo w przygotowaniu sprawy Komisja Kontrolna chętnie zwróci się do eksperta odpowiedzialnego za decyzję z prośbą o pisemne uzasadnienie decyzji.

Ty lub twoi najbliżsi muszą zawsze mieć okazję do wypowiedzenia się, zanim Komisja Kontrolna podejmie swą decyzję.

W sprawach, które dotyczą skargi na dalsze badania (obserwację) lub wdrożenie, utrzymanie lub zniesienie psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz w sprawach o przeniesienie, zostanie zorganizowane spotkanie przed podjęciem decyzji. Jako pacjent (ewentualnie osoba, która działa w twoim imieniu) masz prawo do obecności podczas spotkania.

Komisja Kontrolna musi podjąć pisemną i uzasadnioną decyzję w sprawie. Z reguły musi się to odbyć w przeciągu dwóch tygodni od złożenia skargi. Otrzymasz uzasadnienie wraz z decyzją.

Zarówno decyzja instytucji, jak i Komisji Kontrolnej będą napisane po norwesku. Jeżeli nie rozumiesz języka norweskiego lub z innych powodów nie możesz przeczytać lub zrozumieć decyzji, masz prawo do konsultacji w odniesieniu do treści – a jeżeli to konieczne – pomocy tłumacza.

Jeżeli skarga na przymusową obserwację, przymusową opiekę lub przeniesienie zostanie odrzucona przez Komisję Kontrolną nie można będzie złożyć odpowiadającej jej skargi przed upływem co najmniej sześciu miesięcy.

Skarga na decyzję Komisji Kontrolnej

Ty lub twoi najbliżsi mogą w pewnych przypadkach zaskarżyć decyzję do sądu.

Dotyczy to:

- Spraw o wdrożenie lub utrzymanie przymusowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej
- Decyzji o przeniesieniu z instytucji przymusowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej bez całodobowego pobytu do instytucji przymusowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej z całodobowym pobytom

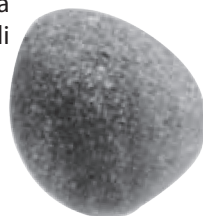
Komisja Kontrolna sama podejmuje inicjatywę

Komisja Kontrolna musi z własnej inicjatywy kontrolować, czy zostały spełnione formalne wymogi do przymusowej hospitalizacji i czy decyzja opiera się na prawidłowej ocenie warunków prawa.

Dlatego instytucja musi wysłać komisji kopię wszystkich decyzji o dalszych badaniach lub przymusowej psychiatrycznej opiece zdrowotnej. Instytucja ma również wysłać komisji dokumenty, na których opierają się decyzje.

Niezależnie od tego, czy decyzja o przymusowej psychiatrycznej opiece zdrowotnej zostanie zaskarżona, Komisja Kontrolna ma z własnej inicjatywy ocenić, czy istnieje potrzeba dalszej przymusowej opieki po trzech miesiącach od hospitalizacji.

Po upływie roku od wdrożenia przymusowej opieki, Komisja Kontrolna musi wyrazić zgodę na przedłużenie pobytu, jeżeli przymusowa opieka ma być kontynuowana.

Kontrola warunków pobytu przeprowadzana przez Komisję Kontrolną

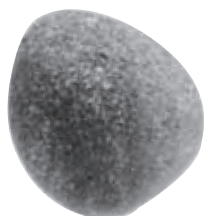
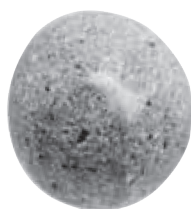
Komisja Kontrolna ma co najmniej jeden raz na miesiąc odwiedzać instytucje i oddziały, które zostały zatwierdzone do posiadania odpowiedzialności za pacjentów przebywających całodobowo pod przymusową psychiatryczną opieką zdrowotną. Inne instytucje Komisja Kontrolna ma odwiedzać co najmniej cztery razy do roku. Niektóre z wizyt mają być niezapowiedziane.

Podczas wizyty Komisja Kontrolna ma nawiązać kontakt z pacjentami i można poruszyć okoliczności, które mają znaczenie dla twojego pobytu w instytucji. Komisja Kontrolna ma na tyle, na ile to możliwe wspierać radami i pomocą.

Komisja Kontrolna ma prowadzić kontrolę nad używaniem restrykcyjnych środków, tj. ma przestudiować wszystkie decyzje o używaniu osłaniania, środków przymusu, kontroli pokoi i przedmiotów osobistych itp. Podczas swych wizyt komisja ma przestudiować protokoły z leczenia pod przymusem, stosowania środków przymusu i osłaniania.

Komisja Kontrolna ma również sprawdzić, czy instytucja posiada regulamin porządkowy i czy, w takim przypadku, jest on zgodny z prawodawstwem.

Komisja Kontrolna musi powiadomić Wojewodę (Fylkesmannen) o ewentualnych poważnych niedociągnięciach w instytucji i może również poruszyć te kwestie z kierownictwem instytucji lub ekspertem odpowiedzialnych za decyzje o stosowaniu przymusu.

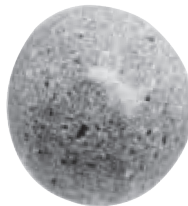

Prawa pacjenta i użytkownika

Pacjenci i krewni uczestniczący w psychiatrycznej opiece zdrowotnej posiadają uprawnienia zgodnie z Ustawą o prawach pacjenta i użytkownika w ten sam sposób, jak inni pacjenci i krewni.

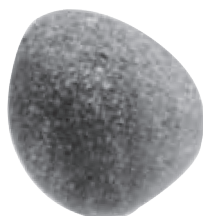
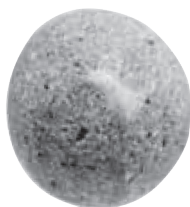
Niesie to za sobą między innymi prawo do koniecznego leczenia, prawo do dowolnego wyboru placówki leczenia przy zaplanowanych hospitalizacjach, prawo do indywidualnego planu, prawo do informacji i współudziału i prawo wglądu do dziennika. Zarówno personel medyczny, jak i Komisja Kontrolna mają obowiązek zachowania tajemnicy służbowej.

Komisja Kontrolna nie rozpatruje skarg dotyczących łamania praw pacjenta i użytkownika. W sprawach tego typu instancją do składania skarg jest Wojewoda (Fylkesmannen). Znajdziesz więcej informacji o prawach pacjenta i użytkownika na stronach internetowych www.helsenorge.no.

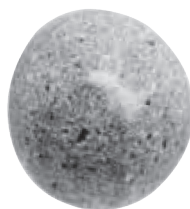

Przydatne adresy

- **Wojewoda (Fylkesmannen)**, www.fylkesmannen.no
- **Państwowa Inspekcja Zdrowia (Statens helsetilsyn)**,
Postboks 8128 Dep, 0032 Oslo, tel: 21 52 99 00,
www.helsetilsynet.no
- **Rzecznik Praw Pacjenta i Użytkownika (Pasient- og brukerombudet)**,
www.helsenorge.no/pasient-og-brukerombudet
- **Rzecznik Praw Obywatelskich (Sivilombudsmannen)**
(Rzecznik Parlamentu ds. administracyjnych),
Postboks 3 Sentrum, 0101 Oslo,
tel: 22 82 85 00, Zielona linia: 80 08 00 39,
www.sivilombudsmannen.no
- **Departament Zdrowia (Helsedirektoratet)**,
Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo, tel: 24 16 30 00,
www.helsedirektoratet.no
- **Ministerstwo Zdrowia i Opieki Zdrowotnej (Helse- og omsorgsdepartementet)**, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo,
tel: 22 24 90 90, www.hod.dep.no
- **Organizacje użytkowników:**
 - **Zdrowie Psychiczne (Mental Helse)**, Storgata 38,
0182 Oslo, tlf: 09875, www.mentalhelse.no
 - **Krajowe Stowarzyszenie dla Krewnych Pacjentów Objętych Opieką nad Zdrowiem Psychicznym (Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse) (LPP)**, Karl Johans gate 6, 0154 Oslo, tel: 21 07 54 33,
www.lpp.no

- **Organizacja Dorośli dla Dzieci (Organisasjonen Voksne for Barn)**, Stortorvet 10, 0155 Oslo, tel: 48 89 62 15, www.vfb.no
- **Norweskie Zrzeszenie Pacjentów (Norsk pasientforening)**, Postboks 376 Sentrum, 0102 Oslo, tel: 22 00 74 00, www.pasient.no

Oversikt over landets kontrollkomisjoner finnes på www.helsedirektoratet.no

Din kontrollkomisjon er: